

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ СОЦІОЛОГІЇ ТА УПРАВЛІННЯ
ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО
УНІВЕРСИТЕТУ

ЗАТВЕРДЖУЮ

Декан факультету соціології та
управління

_____ Т.Ф. Бірюкова

«_____» _____ 2026 р.

СИЛАБУС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПОЛІТИКА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ

підготовки бакалаврів

денної форми здобуття освіти

освітньо-професійна програма Публічне управління та адміністрування
спеціальності 281 Публічне управління та адміністрування
галузі знань 28 Публічне управління та адміністрування

ВИКЛАДАЧ: Яцук Наталя Василівна, к.н. з держ. упр., доц.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри філософії, соціальної
роботи ...

Погоджено
Гарант освітньо-професійної програми
_____ Н.В.Яцук

Протокол № _ від “ _____ ” _____ 2026 р.
Завідувач кафедри

_____ Т.І. Бутченко.
(підпис) (ініціали, прізвище)

2026 рік

Зв'язок з викладачем:

E-mail: n.v.yatsuk@gmail.com

Телефон: 050 7164840

Інші засоби зв'язку: МКР ЗНУ

Кафедра: політології, 4 корп. ЗНУ, вул. Дніпровська, 33а

1. Опис навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Політика національної безпеки» є формування у здобувачів освіти компетенцій з прийняття управлінських рішень в умовах безпекової невизначеності та викликів воєнного часу і післявоєнного відновлення. Це передбачає здатність здобувачів освіти в межах своїх службових повноважень ідентифікувати потенційні загрози інтересам громади чи державі, професійно обирати методи й розробляти алгоритми протидії і стійкості; визначати загрози для суспільства та розробки інструментів протидії, керуючись набутими теоретичними і практичними методами; оволодіння інструментами формування національної політики безпеки що передбачає: бути здатним здійснити оцінку рівня та визначити стан досліджуваного об'єкта безпеки, ідентифікувати виклики, ризики та загрози безпеці, підібрати заходи щодо їх мінімізації, локалізації чи ліквідації задля підвищення рівня безпеки на рівні громади, міста, регіону, країни (в залежності від інституції яку представлятиме здобувач як службовець).

Курс фокусується на: правовому розмежуванні відповідальності цивільних і військових посадовців в реалізації політики національної безпеки в реаліях військового часу; методології розробки стратегічного планування та прогнозування, методах протидії гібридним загрозам, механізмах захисту національного виробника та диверсифікації енергоресурсів як запобіжника політичного шантажу, дослідженні трансформації системи міжнародної безпеки та моделюванні нових альтернативних союзів; специфіці роботи органів влади в реаліях обмеження прав і свобод та функціонуванні економіки в мобілізаційний період.

Цей курс допоможе інтегрувати безпековий фактор у процес прийняття управлінського рішення шляхом виконання практичних завдань курсу прикладного характеру які побудовані на дослідженні заявленої в темі кваліфікаційної роботи сфери діяльності. Отримані результати можуть бути імплементовані як апробації/рекомендації. Такий підхід поряд з формуванням прикладних навичок з безпеки розширює фаховий інструментарій службовця що здійснює свою діяльність у певній сфері (освіта, медицина, економіка тощо)

Процес роботи на курсі для студента це усвідомлення перетворення власних знань на управлінське рішення. Ситуаційні завдання імплементовано у кожен модуль курсу що забезпечують логіку курсу: теорія - аналіз загрози - управлінське рішення - оцінка власних навичок щодо кар'єрних перспектив. Наскрізний принцип програми «від аналізу загрози – до управлінського рішення» доводить цілісність програми яка орієнтує здобувача на формування власної індивідуальної кар'єрно-освітньої траєкторії.

Визначений фокус програми та його логіка будови покликана сформувати у здобувача освіти управлінського мислення як стратегії дій в умовах безпекової невизначеності на основі аналізу будь-якої життєвої ситуації. Теоретична основа складає підґрунтя оцінки рівня стійкості публічних інституцій як систем. Курс сприятиме кращому засвоєнню дисципліни «Теорія і практика ресурсного забезпечення територіальної громади».

2. Паспорт навчальної дисципліни

Нормативні показники	денна форма здобуття освіти	заочна форма здобуття освіти
Статус дисципліни	Нормативна	
Семестр	2-й	
Кількість кредитів ECTS	3	
Кількість годин	90	
Лекційні заняття	6 год.	
Семінарські заняття	4 год.	
Практичні заняття		
Лабораторні заняття		
Самостійна робота	80 год.	
Консультації	Розклад розміщення консультацій: (за домовленістю через загальний канал група, дистанційно) Кількість: 1	
Вид підсумкового семестрового контролю:	Іспит	
Посилання на електронний курс у СЕЗН ЗНУ (платформа Moodle)	https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=18146	

3. Методи досягнення запланованих освітньою програмою компетентностей і результатів навчання

Результати навчання та компетентності	Методи навчання / форми і методи оцінювання
СК06. Здатність здійснювати професійну діяльність з урахуванням потреб забезпечення національної безпеки України.	Розробка схем системи органів (архітектура) та їх механізмів (сек'юритизація) які захищають інтереси в умовах реальної кризи. Виявлення загроз, небезпек та ризиків в межах певних інституцій, сфер впливу та повноважень. Розгляд ситуацій (кейс-метод) на основі яких аналізується безпекова ситуація, виявляються небезпеки/загрози/ризиків та приймаються управлінські рішення через правовий механізм - ієрархію нормативних актів.
РН03 Знати основні засади національної безпеки та уміти попереджати й нейтралізувати виклики і загрози національним інтересам України в межах своєї професійної компетенції.	Вивчення правової основи національної безпеки: ЗК України «Про національну безпеку» Ознайомлення із стратегіями Стратегія національної безпеки України «Безпека людини - безпека країни» Стратегія воєнної безпеки України «Воєнна безпека - всеохоплююча оборона» Стратегія кібербезпеки України «Безпечний кіберпростір - запорука успішного розвитку країни» Стратегія розвитку оборонно-промислового комплексу України Договірно-правова база міжнародного співробітництва: безпекові угоди та гарантії.
РН06 Здійснювати ефективне управління інноваціями, ресурсами, ризиками, проектами, змінами, якістю, застосовувати сучасні моделі, підходи та технології, міжнародний досвід при проектуванні та реорганізації управлінських та загально організаційних структур.	Вертикальний правовий аналіз та розробка розпорядчих документів як конкретний алгоритм безпекової процедури, що забезпечує юридичну легітимність управлінського рішення: Закон → Постанова Уряду → Відомча інструкція → Управлінське рішення (Наказ/Розпорядження). Розгляд ситуацій (кейс-метод) які потребують диференціації безпекових чинників, а саме розпізнавання небезпеки, загрози та ризику в професійній діяльності управління

4. Зміст навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1.

Сек'юритизація публічної політики в архітектурі сучасної безпеки

Тема 1. Концептуальні засади національної безпеки та генеза безпекового виміру публічної політики

Еволюція поняття «національна безпека» в політичній науці та державному управлінні: від вестфальської системи (безпека держави) до антропоцентричного підходу (безпека людини). Класифікація видів безпеки: воєнна, політична, економічна, соціальна, екологічна та інформаційна. Система національних інтересів як фундамент безпекової політики. Визначення та ієрархія національних інтересів: життєво важливі, стратегічні та змістовні. Сутність поняття політика. Поняття «національні інтереси» та «загрози». Виклики, ризики та загрози в сучасному безпековому середовищі. Методологія розрізнення понять: «виклик» — «ризик» — «загроза» — «небезпека». Класифікація загроз за джерелами походження внутрішні (ендогенні) та зовнішні (екзогенні) та характером впливу. Публічна політика як середовище формування та реалізації стратегій безпеки. Сутність публічної політики в безпековому секторі. Взаємозв'язок між сталим розвитком суспільства та рівнем національної безпеки. Державні інтереси як об'єктами сек'юритизації.

Тема 2. Архітектура безпеки як каркас сек'юритизованого управління.

Органи (архітектура) та механізми (сек'юритизація) захищають інтереси в умовах реальної кризи. Теорія сек'юритизації як аналітичний інструмент публічної політики. Поняття «екзистенційної загрози» за Баррі Бузаном та Оле Вівером. Механізм переходу від «звичайної політики» до «надзвичайних заходів». Роль інституцій у легітимізації загроз (функції РНБО, Кабінету Міністрів та галузевих міністерств). Трансформація цивільних інституцій у суб'єктів забезпечення національної стійкості. Сек'юритизація галузевих стратегій: кейси України 2022–2026. Енергетична, продовольча та медична безпека як нові пріоритети виживання держави. Аналіз Стратегії національної безпеки України через призму розширення поняття «безпека». Правові та етичні межі сек'юритизації в демократичному суспільстві. Демократичний цивільний контроль як запобіжник надмірній мілітаризації управління. Баланс між державною таємницею та публічною підзвітністю органів влади.

Змістовий модуль 2. Нормативно-правові межі та легітимність публічного управління в архітектурі безпеки

Тема 3. Джерела легітимності управлінських рішень: правові норми та суспільна довіра.

Конституційна модель розподілу безпекових повноважень. Межі одноосібних рішень та сфера відповідальності. Парламентський контроль та законодавча функція: роль Верховної Ради у визначенні засад внутрішньої та зовнішньої політики. Кабінет Міністрів як суб'єкт забезпечення обороноздатності: виконання заходів щодо забезпечення національної безпеки та правопорядку. Рада національної безпеки і оборони (РНБО) в архітектурі влади. Закон «Про національну безпеку України» як системний регулятор: структура сектору безпеки та оборони. Роль підзаконних актів (постанов Уряду, відомчих інструкцій) у деталізації безпекових процедур. Міжнародне право як складова національного правового поля. Імплементация міжнародних стандартів у вітчизняну архітектуру безпеки. Договірно-правова база міжнародного співробітництва: безпекові угоди та гарантії. Пріоритет норм міжнародного права у питаннях захисту прав людини та правил ведення війни.

Тема 4. Легітимність управлінських рішень в умовах правового режиму воєнного стану

Правова природа воєнного стану як особливого режиму управління. Закон України «Про правовий режим воєнного стану»: сутність, підстави введення та територіальні межі. Трансформація системи публічної влади: створення та повноваження військових адміністрацій (проблема дублювання функцій із місцевим самоврядуванням). Пріоритетність наказів військового командування в ієрархії управлінських рішень. Межі обмеження конституційних прав і свобод громадян. Юридична відповідальність та правові ризики суб'єктів публічного управління

Змістовий модуль 3.

Прогностична функція управління у виявленні загроз національній безпеці в процесах сек'юритизації.

Тема 5. Диференціація безпекових чинників: розпізнавання небезпеки, загрози та ризику в професійній діяльності управлінця

Категоріальне розмежування: виявлення відмінностей між небезпекою як станом середовища, загрозою як спрямованою дією та ризиком як оцінкою наслідків. Методологія виявлення вразливостей: алгоритми ідентифікації небезпек на рівні індивіда, громади та держави. Сек'юритизація як результат аналізу: умови, за яких звичайний ризик набуває статусу реальної загрози національній безпеці. Моделювання переходу прихованої небезпеки у відкриту загрозу через управлінську бездіяльність або правову прогалину. Демократична сек'юритизація

Тема 6. Методологічний інструментарій виявлення безпекових чинників та стратегічні засоби протидії

Системний та інституційний підходи: діагностика «слабких ланок» в архітектурі безпеки та аналіз правових недоліків як джерел небезпеки. Ризик-менеджмент у публічному управлінні як технологія побудови матриць «Ймовірність / Наслідки» та пріоритезація виявлених ланцюгів загроз. Інструменти моніторингу «слабких сигналів» для випереджального виявлення загроз національній безпеці. Засоби та методи протидії. Сек'юритизація ресурсів у формуванні стратегії стійкості та планів безперервності діяльності.

5. Теми лекційних занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Змістовий модуль 1. Сек'юритизація публічної політики в архітектурі сучасної безпеки			
	Тема 1. Концептуальні засади національної безпеки та генеза безпекового виміру публічної політики	2	2	Перший тиждень
	Тема 2. Архітектура безпеки як каркас сек'юритизованого управління	2	2	Другий тиждень
2	Змістовий модуль 2. Нормативно-правові межі та легітимність публічного управління в архітектурі безпеки			
	Тема 3. Джерела легітимності управлінських рішень: правові норми та суспільна довіра.	2	2	Третій тиждень
	Тема 4. Легітимність управлінських рішень в умовах правового режиму воєнного стану	2	2	Четвертий тиждень
3	Змістовий модуль 3. Прогностична функція управління у виявленні загроз національній безпеці в процесах сек'юритизації.			
	Тема 5. Диференціація безпекових чинників: розпізнавання небезпеки, загрози та ризику в професійній діяльності управління	1	1	П'ятий тиждень
	Тема 6. Методологічний інструментарій виявлення безпекових чинників та стратегічні засоби протидії	1	1	
Разом		6	6	

6. Теми семінарських занять

№ змістового модуля	Назва теми	Кількість годин		Згідно з розкладом
		о/д.ф.	з.ф.	
1	Органи (архітектура) та механізми (сек'юритизація) захисту інтересів в умовах воєнного часу. 1. Методологія розрізнення понять: «виклик» - «ризик» - «загроза» - «небезпека» та класифікація загроз. 2. Теорія сек'юритизації як аналітичний інструмент публічної політики. 3. Розгляд ситуацій (кейс-метод) з диференціації безпекових чинників та прийняття управлінських рішень	1	1	Другий тиждень

2	Правова природа воєнного стану як особливого режиму управління 1. Закон України «Про правовий режим воєнного стану. 2. Повноваження військових адміністрацій та межі обмеження конституційних прав і свобод громадян. 3. Юридична відповідальність та правові ризики суб'єктів публічного управління	1	1	Четвертий тиждень
3	Методологія виявлення вразливостей: алгоритми ідентифікації небезпек на рівні індивіда, громади та держави. Розгляд ситуацій (кейс-метод) з диференціації безпекових чинників та прийняття управлінських рішень	1	1	П'ятий тиждень
4	Інструменти моніторингу «слабких сигналів» для випереджального виявлення загроз національній безпеці. Засоби та методи протидії 1. Методологічні підходи до дослідження національної безпеки 2. Методи оцінки загроз національній безпеці 3. Стратегічні пріоритети забезпечення національної безпеки України	1	1	
		4	4	

ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Силабус навчальної дисципліни

6. Самостійна робота

змістового модуля	Питання для самостійного опрацювання	Кількість годин	
		о/д.ф.	з.ф.
1	Опрацюйте Закон «Про національну безпеку України» від 2018 року та складіть перелік кардинальних змін.	10	...
2	Перегляньте відео за посиланням https://www.youtube.com/watch?v=d2fMsjNrBdQ та вкажіть основні функції сектору безпеки та оборони в забезпеченні національної безпеки України	10	
3	Перегляньте відео за посиланням https://www.youtube.com/watch?v=CzvTLimgzMg та складіть схему архітектури національної безпеки України	10	
4	Складіть перелік нормативних актів що регулюють діяльність управлінців у сфері національної безпеки	10	
5	Перегляньте відео за посиланням https://www.youtube.com/shorts/xEVGkM76Rz8 та розкрийте сутність режиму Defence City і його роль у розвитку оборонно-промислового комплексу.	10	
6	Перегляньте відео за посиланням https://www.youtube.com/shorts/-yvqGVFvwz8 та визначте загрози і запропонуйте заходи протидії	10	
7	Спираючись на принципи державної політики щодо національної безпеки (захист людини, суспільства, держави), заповніть чотири сектори для обраного відділу, департаменту або громади (SWOT)	10	
8	На основі SWOT аналізу загроз розробіть стратегію привентивних заходів безпеки для обраного відділу, департаменту чи громади.	10	
Разом		80	...

7. Види і зміст поточних контрольних заходів

№ змістового модуля	Вид поточного контрольного заходу	Зміст поточного контрольного заходу*	Критерії оцінювання та термін виконання	Усього балів
1	Під час лекційних занять 1 і 2	Участь в обговоренні питання з теми 1. Визначення та сутність: «національна безпека» як 2. Об'єкти безпеки 3. Характеристика основних об'єктів — людини (її прав і свобод), суспільства (матеріальних та духовних цінностей) та держави (суверенітету, територіальної цілісності). 4. Роль державних органів, громадян та громадських об'єднань у системі безпеки. 5. Принципи забезпечення нац. безпеки	Тест – до 10 балів	10

	Практичне завдання 2	Органи (архітектура) та механізми (сек'юритизація) захисту інтересів в умовах воєнного часу. 1. Методологія розрізнення понять: «виклик» - «ризик» - «загроза» - «небезпека» та класифікація загроз. 2. Теорія сек'юритизації як аналітичний інструмент публічної політики. 3. Розгляд ситуацій (кейс-метод) з диференціації безпекових чинників та прийняття управлінських рішень	3 бали – розгляд ситуації та обговорення питань 2 бали – логічно викладені, відповіді питання 1 бал – участь в обговоренні питань	3
	Самостійна робота	Скласти перелік основних функцій сектору безпеки (з урахуванням теми дослідження)	2 бали – за перелік	2
2	Під час лекційних занять 3 і 4	1.Правова природа воєнного стану 2. Трансформація системи публічної влади: створення та повноваження військових адміністрацій (проблема дублювання функцій із місцевим самоврядуванням). 3. Межі обмеження конституційних прав і свобод громадян. 4. Юридична відповідальність та правові ризики суб'єктів публічного управління	Тест – до 10 балів	10
	Практичне завдання 4	Правова природа воєнного стану як особливого режиму управління 1. Закон України «Про правовий режим воєнного стану. 2. Повноваження військових адміністрацій та межі обмеження конституційних прав і свобод громадян. 3. Юридична відповідальність та правові ризики суб'єктів публічного управління	1 бал – висловлення власної думки з теми 2 бали – надані чіткі аргументи що спираються на нормативні акти 3 бали – аргументи із запропонованих питань демонструють обізнаність в правовій сфері та супроводжуються прикладами	3
	Самостійна робота	Побудована схема архітектури національної безпеки	2 бали – за схему	2
3	Під час лекційних занять 5	1. Чим відрізняється небезпека як стан середовища від загрози як цілеспрямованої дії? 2. Як визначити ризик через співвідношення ймовірності події та масштабу її негативних наслідків? 2 Яким чином небезпечне середовище трансформується у конкретну загрозу за наявності суб'єкта впливу? 3. Які існують методики виявлення небезпек на рівні індивіда (права та свободи), громади (соціальна стабільність) та держави (суверенітет)? 4. Як визначити "слабкі місця" системи, що роблять її чутливою до зовнішніх та внутрішніх впливів? 5. За яких умов звичайний політичний чи соціальний ризик переводиться у статус екзистенційної загрози національній безпеці? 6. Хто виступає суб'єктом сек'юритизації та як відбувається легітимізація надзвичайних заходів реагування?	Тест – до 10 балів	10

	Практичне завдання	Методологія виявлення вразливостей: алгоритми ідентифікації небезпек на рівні індивіда, громади та держави. Розгляд ситуацій (кейс-метод) з диференціації безпекових чинників та прийняття управлінських рішень	1 бал – надання управлінських рішень до запропонованих ситуацій 2 бали – надання управлінських рішень до запропонованих ситуацій з аргументами 3 бали – надання управлінських рішень до запропонованих ситуацій на основі використаних методів дослідження	3
	Самостійна робота	Сутність режиму Defence City і його роль у розвитку оборонно-промислового комплексу	Приклади застосування	2
4	Під час лекційних занять 6	1. Методологія виявлення вразливостей: алгоритми ідентифікації небезпек на рівні індивіда, громади та держави 2 Системний та інституційний підходи у діагностиці «слабких ланок» в архітектурі безпеки та аналіз правових недоліків як джерел небезпеки. 3. Ризик-менеджмент у публічному управлінні як технологія побудови матриць «Ймовірність / Наслідки» та пріоритезація виявлених ланцюгів загроз. 4. Інструменти моніторингу «слабких сигналів» для випереджального виявлення загроз національній безпеці. 5. Засоби та методи протидії. 6. Сек'юритизація ресурсів у формуванні стратегії стійкості та планів безперервності діяльності.	Тест – до 10 балів	10
	Практичне завдання	В рамках досліджуваної теми застосувати: Методологічні підходи до дослідження національної безпеки Методи оцінки загроз національній безпеці Стратегічні пріоритети забезпечення національної безпеки України	1 бал – надано перелік загроз 2 бали – надано перелік загроз на основі проведеної оцінки 3 бали – розроблена стратегія	3
	Самостійна робота	Спираючись на принципи державної політики щодо національної безпеки (захист людини, суспільства, держави), заповніть чотири сектори для обраного відділу, департаменту або громади (SWOT) На основі SWOT аналізу загроз розробіть стратегію превентивних заходів безпеки для обраного відділу, департаменту чи громади.	SWOT аналізу загроз	2
Усього за змістові модулі	10			60

8. Підсумковий семестровий контроль

Форма	Види підсумкових контрольних заходів	Зміст підсумкового контрольного заходу	Критерії оцінювання	Усього балів
1	2	3	4	5
Екзамен	Тестування	Різнорівневі питання тесту 40 питань за 60 хвилин У разі дистанційної форми навчання екзамен проходить у тестовій формі через платформу Moodle.	Питання на вірно/невірно на відповідність, одна вірна відповідь Питання суто теоретичного характеру Питання ситуації	40
Усього за підсумковий семестровий контроль				40

Шкала оцінювання ЗНУ: національна та ECTS

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		Екзамен	Залік
A	90 – 100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85 – 89 (дуже добре)	4 (добре)	
C	75 – 84 (добре)		
D	70 – 74 (задовільно)	3 (задовільно)	
E	60 – 69 (достатньо)		
FX	35 – 59 (незадовільно – з можливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1 – 34 (незадовільно – з обов’язковим повторним курсом)		

9. Рекомендована література

Основна:

1. Національна безпека України : навч. посіб. / [О. Б. Березовська-Чміль та ін.] ; за заг. ред. В. В. Марчука ; Прикарпат. нац. ун-т ім. Василя Стефаника. - Львів ; Торунь : Liha Pres, 2025. - 371 с.
2. Національна безпека та оборонна політика : навч. посіб. для використання у навч.-вихов. процесі / [М. В. Коваль та ін. ; за заг. ред. М. В. Ковалю] ; Нац. ун-т оборони України, Каф. стратегії нац. безпеки та оборони. - Київ : Нац. ун-т оборони України, 2024. - 318 с.
3. Стратегії національної безпеки України : навч. посіб. для закл. вищ. освіти / Сервецький І. В. [та ін.] ; Міжрегіон. Акад. упр. персоналом. - Київ : Людмила, 2023. - 515 с.

Додаткова:

1. Конституція України : офіц. текст. від 28.06.1996 № 254к/96-вр ; у поточній редакції. Законодавство України. <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80>. URL: 2. Воєнна доктрина України : Указ Президента України від 24.09.2015 № 555/2015. Офіційне інтернет-представництво Президента України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/555/2015/stru>
2. Про національну безпеку України: Закон України від 21.06.2018 № 2469-VIII
3. Про внесення змін до Стратегії національної безпеки України: Указ Президента України від 06.01.2025 № 16/2025
4. Ситник Г.П. Зовнішня політика та національна безпека : навч. посіб. / Г. П. Ситник, Д. В. Неліпа, М. Г. Орел ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2022. - 207 с.
5. Ситник Г.П.. Основи стратегічного планування національної безпеки : навч. посіб. / Г. П. Ситник, М. Г. Орел ; [за ред. Г. П. Ситника] ; Київ. нац. ун-т ім. Тараса Шевченка. - Київ : Київський університет, 2022. - 207 с.
6. Зовнішня політика та національна безпека України: документи і матеріали (2014-2022 рр.) : навч. посіб.-хрестоматія / [уклад., комент. І. В. Артьомов] ; ДВНЗ "Ужгород. нац. ун-т". - Ужгород : РІК-У, 2023. - 377 с.
7. Богуцький П.П.. Право національної безпеки та військове право: сучасні виклики : навч. посіб. / Павло Богуцький ; [Держ. наук. установа "Ін-т інформації, безпеки і права НАПрН України"]. - Київ ; Одеса : Фенікс, 2023. - 250 с.
8. Основи громадянського суспільства та політичних знань : навч. посіб. / [С. О. Байрак та ін.] ; за заг. ред. В. І. Бортнікова ; Волин. нац. ун-т ім. Лесі Українки, Каф. політології, упр. та держ. безпеки. - Луцьк : Вежа-Друк, 2020. - 455 с.
9. Лісовський П.М. Національна безпека України : навч. посіб. / П. М. Лісовський, Ю. П. Лісовська. - Київ : Університет "Україна", 2020. - 291 с.

10. Інформаційні ресурси

1. Біла книга реформ 2025/ VoxUkraine// [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://voxukraine.org/bila-knyga-reform-rozdil-16-reformy-zbrojnyh-syl-ukrayiny>
2. Журнал "Національна безпека і оборона"/ Розумков Центр [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://razumkov.org.ua/vydannia/zhurnal-natsionalna-bezpeka-i-oborona>
3. Служба безпеки України: офіційний сайт при президенті України [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://www.president.gov.ua/lustration/lustr-list/lustr-sbu>
4. Служба безпеки України : офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://ssu.gov.ua/>
5. Міністерство оборони України: офіційний сайт [Електронний ресурс] – Режим доступу: <https://mod.gov.ua/>

РЕГУЛЯЦІЯ І ПОЛІТИКИ КУРСУ

Відвідування занять в умовах воєнного часу та з урахування рівня безпекової ситуації (обстріли, відключення світла) та перебування в інших містах України та країн передбачають асинхронний формат навчання. Здобувач освіти має бути підключеним до системи мудл і завчасно проходити матеріал на платформі. За наявності безпекових умов та технічних можливостей відвідувати як мінімум практичні заняття де має узяти участь в обговоренні питань, розгляді кейсів (ситуацій) та аргументації прийнятих управлінських рішень. Завчасно ознайомлюватися з темами та у визначений термін надсилати завдання та складати поточні тести.

Політика академічної доброчесності та використання ШІ

Курс спрямовано на сприяння розвитку оригінальних думок та напрацювання власного досвіду у формуванні безпекової компетентності службовця. Тому виконання завдань курсу орієнтоване на рефлексію власного практичного досвіду шляхом демонстрації власного бачення вирішення ситуації та застосування критичного мислення. Під час традиційного класичного підходу до виконання завдання з використанням джерел, а саме наукових праць, нормативно-правових актів або рекомендованої літератури, необхідно надати належним чином оформлені посилання на першоджерела. Сучасність, зокрема, у сфері безпеки має тенденцію до широкого використання інструментів штучного інтелекту тому регламент використання ШІ на курсу дозволяється і заохочується для структурування думок, пошуку ідей або редагування тексту. Та при використанні ШІ студент обов'язково повинен звітувати дотримуючись таких вимог: надати копію або скриншот використаного промту (запиту до ШІ) та зазначити до якої саме частини виконаної роботи було згенеровано або вдосконалено за допомогою ШІ. Щодо точності наданої інформації ШІ студент несе повну відповідальність, оскільки тексти, створені ШІ без належної перевірки та переосмислення, не вважаються самостійно виконаною роботою.

Використання комп'ютерів/телефонів на занятті

Студент має бути впевненим користувачем програмного комплексу Moodle, який знаходиться на сайті ЗНУ. Наявність та валідність паролю є обов'язковою вимогою для початку навчання. Під час проведення занять (за рівнем безпекових умов) студент має під час роботи в онлайн (zoom та meet – конференції позначати повне ім'я та прізвище) і працювати із увімкненою камерою. Під час занять в офлайн форматі електронні пристрої можна використовувати лише в рамках навчальної необхідності. Під час аудиторних занять необхідно переводити свої телефони, смартфони, планшети та розумні годинники у беззвучний режим.

Неформальна /інформальна освіта

Практичні завдання та завдання самостійної роботи відповідної теми студенти можуть виконувати шляхом використання певних інтернет платформ за умови відповідності тематиці курсу отримуючи до 15 балів. Це можуть бути: Освітній серіал з правил безпеки та алгоритмів дій у надзвичайних ситуаціях для порятунку життя «Як діяти в надзвичайних ситуаціях» (за наявності сертифікату) <https://osvita.diiia.gov.ua/courses/how-to-act-in-emergency-situations>. Підготувати презентацію з відеозаписом матеріалу на основі матеріалів Практичні рекомендації для державного сектору щодо кібергігієни: гайд на платформі Дія.Освіта. <https://osvita.diiia.gov.ua/guides/practical-recommendations-for-the-public-sector-on-cyber-hygiene>

Комунікаційна політика курсу

Основне спілкування здобувачів освіти та викладача відбувається через сторінку сторінку дисципліни в Moodle <https://moodle.znu.edu.ua/course/view.php?id=18146>. Необхідну інформацію (посилання на конференцію, зміни тощо) через систему МКР ЗНУ. Додатково за згодою студентів та викладача обирається канал зв'язку через який відбувається спілкування месенджер.

**ДОДАТОК ДО СИЛАБУСУ ЗНУ – 2024-2025 рр.
ДОДАТКОВА ІНФОРМАЦІЯ**

ГРАФІК ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ НА 2025-2026 н.р. доступний за адресою:
https://sites.znu.edu.ua/navchalnyj_viddil/1635.ukr.html.

НАВЧАННЯ ТА ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ. Перевірка набутих студентами знань, навичок та вмінь є невід'ємною складовою системи забезпечення якості освіти і проводиться відповідно до Положення про організацію та методику проведення поточного та підсумкового семестрового контролю навчання студентів ЗНУ <https://lnk.ua/gk4x2wkVy>.

ПОВТОРНЕ ВИВЧЕННЯ ДИСЦИПЛІН. Наявність академічної заборгованості до 6 навчальних дисциплін (у тому числі проходження практики чи виконання курсової роботи) за результатами однієї екзаменаційної сесії є підставою для надання студенту права на повторне вивчення зазначених навчальних дисциплін. Процедура повторного вивчення визначається [Положенням про порядок повторного вивчення навчальних дисциплін та повторного навчання у ЗНУ](https://lnk.ua/9MVwgEpVz): <https://lnk.ua/9MVwgEpVz>.

ВИРІШЕННЯ КОНФЛІКТІВ. Порядок і процедури врегулювання конфліктів, пов'язаних із корупційними діями, зіткненням інтересів, різними формами дискримінації, сексуальними домаганнями, міжособистісними стосунками та іншими ситуаціями, що можуть виникнути під час навчання, регламентуються Положенням про порядок і процедури вирішення конфліктних ситуацій у ЗНУ: <https://lnk.ua/EYNg6GpVZ>.

Конфліктні ситуації, що виникають у сфері стипендіального забезпечення здобувачів вищої освіти, вирішуються стипендіальними комісіями факультетів, коледжів та університету в межах їх повноважень, відповідно до: Положення про порядок призначення і виплати академічних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/QRVdWGwe3>; Положення про призначення та виплату соціальних стипендій у ЗНУ: <https://lnk.ua/3R4avGqeJ>.

ПСИХОЛОГІЧНА ДОПОМОГА. Телефон довіри практичного психолога **Марті Ірини Вадимівни** (061) 228-15-84, (099) 253-78-73 (щоденно з 9 до 21).

УПОВНОВАЖЕНА ОСОБА З ПИТАНЬ ЗАПОБІГАННЯ ТА ВИЯВЛЕННЯ КОРУПЦІЇ Запорізького національного університету: **Банах Віктор Аркадійович**

Електронна адреса: v_banakh@znu.edu.ua

Гаряча лінія: тел. (061) 227-12-76, факс 227-12-88

РІВНІ МОЖЛИВОСТІ ТА ІНКЛЮЗИВНЕ ОСВІТНЄ СЕРЕДОВИЩЕ. Центральні входи усіх навчальних корпусів ЗНУ обладнані пандусами для забезпечення доступу осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Допомога для здійснення входу у разі потреби надається черговими охоронцями навчальних корпусів. Спеціалізована допомога: (061) 228-75-11 (начальник охорони). Порядок супроводу (надання допомоги) осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення у ЗНУ: <https://lnk.ua/5pVJr17VP>.

РЕСУРСИ ДЛЯ НАВЧАННЯ

НАУКОВА БІБЛІОТЕКА: <https://library.znu.edu.ua/>. Графік роботи абонементів: понеділок-п'ятниця з 08.00 до 16.00; вихідні дні: субота і неділя.

СИСТЕМА ЕЛЕКТРОННОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ НАВЧАННЯ ЗАПОРІЗЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ (СЕЗН ЗНУ): <https://moodle.znu.edu.ua/>.

Посилання для відновлення паролю: <https://moodle.znu.edu.ua/mod/page/view.php?id=133015>.

ЦЕНТР ІНТЕНСИВНОГО ВИВЧЕННЯ ІНОЗЕМНИХ МОВ: <https://sites.znu.edu.ua/child-advance/>.

